Ч. 26 (12.682). Львів, четвер 5. лютого 1931. Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. Рік LII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ і АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10. II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей. Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Підсумки Женеви.

Львів, 3. лютого 1931.

У „Праґер Пpecсe" помістив відомий публіцист Жіль Сауервайн цікаву статтю про підсумки Женеви. Думаємо, що думки того публіциста можуть і повинні зацікавити й наше громадянство, тому передаємо їх у скороченні на отсьому місці.

Минулу сесію в Женеві порівнює Сауервайн з сезоном у купелевій місцевости. Як до купелів приїздять люди, щоб відсвіжити свій організм і набрати нових надій та сил до праці, так було цим разом і в Женеві. Сауервайн хоче вірити, що наслідки женевських нарад і рішень будуть тепер доволі тревалі. Зокрема відноситься це до трьох постанов комісії для справ Европи і до ліквідації в Раді спору, який уважали аж до останнього дня неможливим до полагодження.

З трьох рішень конференції для справ Европи Сауервайн ставить на першому місці ухвалу конференції в справі запросин СРСР до участи в господарській дискусії. Цю ухвалу принято всіми голосами, тільки представники 8 держав (на всіх 27) здержалися від голосування. При цій нагоді Сауервайн висказує свій погляд, що коли прийде до порозуміння щодо кількох загальних принципів, то про організацію Европи проти СРСР не можна буде думати, тимбільше, що ні Німеччина ні Італія не пішлиб на таку політику ніколи. З моментом, коли стало ясно, що політика, яка ставилаб собі за мету організацію Европи проти більшовизму й відбудову старої Росії, є неможлива, є далеко розумніше деякі проблеми вирішити до спілки з більшовиками. Одначе на конференції з більшовиками прийде мабуть до того самого, що було на конференції в справі роззброєнь, а саме: вони дістануть знову чудесну нагоду до пропаґанди.

На другому місці рішила конференція зорганізувати поміч для селян на Сході і в центральній Европі. Це рішення принято під двома аспектами: по-перше, щоби через те поборювати комуністичні інтриґи, бож якби аґрарна кріза розвивалася дальше в такому темпі, то могло би прийти до справжнього хлопського повстання не тільки в Румунії, але й можливо в Мадярщині та Польщі, а по-друге, щоби зробити перший раз спробу раціоналізації европейського ринку. Цій справі буде присвячена окрема конференція в Римі, на якій буде основно розглянена проблема цін на збіже в цілому світі.

У третій постанові проголосила себе европейська конференція перманентною. Завдяки предложенню данців, яке принято без дебати, зійдеться небавком у Парижі комісія з 11 членів, яка має підготовити розвязку проблем і поділити їх на три катеґорії: конституційні, господарські і політичні. Таким робом ніхто не зможе в часі нарад Союзу Народів у травні зробити закиду, що їх підготовлено за мало солідно. А закид цей підношено в січні ц. р. доволі часто, хоч — що правда — все те не перешкодило успішности нарад минулої сесії.

Крім цих трьох важних рішень слід іще відмітити постанову дослідчої комісії, яка наново проголосила недопустимим воєнний напад на сусіда. До цієї постанови привязує Сауервайн велику вагу, бо вона принята як декляраця 27 держав, при чому предложили її згідно чотири міністри закордонних справ таких держав: Анґлії, Франції, Німеччини й Італії. Що ця противоєнна декляраця в Женеві має своє значіння, видно найкраще з того, що негайно після її приняття біржа зареаґувала звижкою.

В такій-то атмосфері розпочалася в Женеві дебата про польсько-німецький спір, у якій виступали міністри Курціюс і Залеський. Сауервайн висказує велике вдоволення з того, що цю дебату закінчено приняттям відповідної формули, яка, мовляв, задоволила обі сторони. При цій нагоді Сауервайн не пожалував компліментів на адресу обох згаданих міністрів, зокрема на адресу Залеського, якому признав великий талант і дипльоматичний хист.

При кінці Сауервайн підчеркує ще раз успішність женевських нарад, що його наповняє великою радістю. Як француза тішить його й те, що Німеччина (що він мав нагоду обсервувати в Женеві) тратить симпатії у таких народів, як шведи, австрійці, нім. швайцарські й голяндці, а також в англійських лібералів. А причиною того є зріст Гітлерівських впливів у Німеччині і загроза з того приводу для мира в Европі. В такій ситуації — кінчить Сауервайн — Франція виграє дуже багато під моральним оглядом і це вона повинна памятати з уваги на свою відповідальність перед історією.

Оборона прав рідної мови в гр.-кат. церкві.

(З нагоди одного обіжника повітового староства в Чорткові до всіх греко-кат. парохіяльних урядів).

Найвищий суд у Варшаві, з нагоди вирішення на нашу користь численних карно-адміністраційних процесів, орік 24. V. 1930. до ч. спр. II. З. К. 686/29, що греко-католицькі парохи, не приміняючись до візвання державної влади про предложення витягу з метрикальної книги або статистичних виказів по думці розп. През. РП. з 1. II. 1926. ч. 10 п. 76 в урядовій мові, — не провинюються проти ст. 1. „закону про мову" з 31. VII. 1924. ч. 73 п. 724, ані з § 7. патенту з 1854 р. і не підлягають ніякій карі.

На самім початку свого рішення Найвищий Суд проголосив стару засаду карного права: **„nullum crimen sine lege"**, себто, що лише такий вчинок можна признати за провину і карати, який у законі є виразно означений, як провина.

В дальшім мотивуванні свого рішення наводить Найвищий Суд у Варшаві, що в ніякому законі з тих, на які дотепер покликувалися у цій справі адміністраційні і судові власти, почавши від законів, виданих за часів передконституційної Австрії („Гуміпатент") і дальших з перед 100 літ, а скінчивши на всіх польських законах, — нема такої провини, за яку судили останніми часами (від 1929 р.) і карали наше патріотичне духовенство.

З огляду на те, — каже Найвищий Суд в згаданому рішенні, — показалося річю зайвою рішати, чи гр.-кат. парохи, завізвані державною владою до предложення витягу з метрикальних книг або статистичної виказки, — можуть робити це в матірній мові.

І цілком слушно. Бо коли особа, яка веде метрикальні книги та не приміняється до візвання державної влади предложити звіти чи статистичні виказки в державній мові, нічим не провинюється проти закону про мову; коли не можна карати її на основі ст 1. „мовного" закону і на підставі ст. 17. адм. закону з 22. III. 1928. п. 36, а також відклик на § 7. ціс. патенту з 1854 року не видержує критики, — то не підлягає ніякому сумнівові, що гр.-кат. парохи і після видання польського „мовного" закону з 1924 р. **можуть** предкладати властям I. і II. іст. згадані звіти і виказки в матірній мові.

Всякий сумнів в цім напрямку усуває також рішення Найвищого Суду в Варшаві (24. V. 1930. II. З. К. 686/29, яке каже, що на основі розп. През. Р. П. з 1. II. 1926. Ч. 10 п. 76 про статистику натурального руху, адміністраційна влада I. інст. може лише тоді казати виконати діло на кошт обовязаного (ст. 6), коли обовязаний до предложення звіту взагалі не хотів дати звіту чи пояснення. Але навіть така відмова виконати доручення влади взагалі не є провиною і тому не можна вважати її каригідною. Це що найвище лише **„uchybienie pod tym względem tylko w formie"**.

Таке рішення Найвищого Суду в засадничій для нас справі, справі рідної мови в нашій церкві, якої автономне становище загарантувала Польща в конкордаті, не подобалося видно нижчим органам адміністраційної влади, які шукають тепер інших шляхів, на яких хочуть осягнути бажану ціль: примусити гр.-кат. парохів піддатися законно неоправданим наказам відповідати в польській мові, або іншими словами, — примусити їх зрезиґнувати з наших давно і добре набутих прав рідної мови у внутрішнім урядуванню наших церковних властей.

Програвши всі карно-адміністраційні накази перед Найвищим Судом у Варшаві — староство в Чорткові, наче ця справа не бачила ніяких судів і наче зовсім не було присуду Найвищого Суду, — покликується цим разом на якийсь рескрипт тернопільського воєвідства з дня 3. IX. 1930 ч. Ад. 2203 і втретє пригадує парохіяльним урядам (як урядам цивільного стану) їхній о б о в я з о к (!) заперестати „sporządzania sprawozdań o ruchu ludności w języku niepaństwowym, a mianowicie w języku ruskim lub po łacinie" (яка цікава помилка друку !), бо мовляв — „takie postępowanie (którego obowiązek równocześnie się przypomina) jest sprzeczne z postanowieniem art 1. ust. z 31. VII. 1924 DZURZP. Nr. 73 poz. 724 (отже діяметрально суперечно з рішенням Н. Суду) na którą to okoliczność zwracałem już dwukrotnie uwagę, a to pismem z 23/9. 1929. L. 8359 i z 9 X. 1929. L. 6029/29. Wzywam przeto uprzejmie poraz ostatni, by z chwilą otrzymania niniejszego reskryptu wszelkie sprawozdania jakoteż wykazy metrykalne były sporządzone w języku państwowym, gdyż w przeciwnym razie będę niemile zmuszony w myśl art. 45—48 rozporządzenia Prez. Rz. P. z dnia 22/3. 1928. Dz. ust. Nr. 36 Poz. 342 pociągnąć Wielebnych Ks. Proboszczów jako prowadzących metryki d o s u r o w e j o d p o w i e d z i a l n o ś c i k a r n e j. (sic!) Starosta powiatowy: Goliński, wr.".

Характеристичне, що вище згадані рескрипти з р. 1929 (чч. 8359, 6029/29) були саме предметом розгляду судових розправ і всі вони — перейшовши ріжні судові інстанції, були вкінці скасовані Найвищим Судом, при чому авторитетно стверджено некаригідність поведінки гр.-кат. парохів.

Щоби не бути голословним пригадуємо лише для приміру з численних присудів, що Найвищий Суд дня 7/8. 1930, у справі о. Василя Чижа, пароха з Половець, до ч. II. З. К. 574/30 в мотивах уневажнюючого присуду дослівно сказав таке: „ustawa z dnia 31/7. 1924 r. DZURP. Nr. 73 poz. 724 o języku państwowym nie zawiera żadnej sankcji karnej, ani nawet ogólnikowej deklaracji, że nie zastosowanie się do jej przepisów ma ulegać karze, a wobec tego wezwania władzy sądowej czy politycznej skierowane do gr. kat. proboszczów i polecające im z powołaniem się na cyt. ustawę przedkładanie władzom wykazów urzędowych i wypisów z ksiąg metrykalnych w języku państwowym, chociażby połączone z zagrożeniem, że nie zastosowanie się do tego polecenia będzie w drodze karno-administracyjnej karane, nie może zastąpić brakującej w ustawie sankcji karnej, władze bowiem polityczne mogą zagrażać karami t y l k o w tych wypadkach, w których ustawy je do tego upoważniają.

takiego zaś upoważnienia w usta- wie o języku państwowym niema! - Powoływanie się na przepis § 7. Rozp. ces z 20/4. 1854 Dzpp. austr. Nr. 96 nie wytrzymuje krytyki, gdyż według tego §-u karze określonej w § 11. tego Rozp. ulegają wykroczenia przeciw zakazom, wydanym przez władze polityczne i policyjne w zakresie działania tych władz (im Wirkungskreise), a więc wykroczenia przeciw zakazom, do których wydawania władze te zostały przez obowiązujące przepisy prawne powołane, nie można zaś z ustawy o języku państwowym wysnuć wniosku, iż ustawa ta zawiera upoważnienie dla władz politycznych do wydawania połączonych z zagrożeniem kary zakazów".

„W uzasadnieniu wyroku" (Вирок Най. Суду в Варшаві ч. II. Зк 483/30 о. Фіголя зі Шульганівки) „ustalił Sąd I. inst., że oskarzony bronił się twierdzeniem, że zarządzeń Starostwa słuchać nie musi i uważa je za nielegalne, jako nie-urzędnik podlega Ordynarjatowi Biskupiemu, który kazał mu odnosić się do władz tylko w języku macierzystym. Wobec tego, że obrona oskarzonego streszczała się w zasłanianiu się poleceniem, jak wyżej Ordynarjatu Biskupiego, nie można już na tej podstawie imputować mu, że przedłożywszy Starostwu napisany po rusku wykaz z ksiąg metrykalnych okazał demonstracyjnie niechęć i lekceważenie zarządzeniom urzędu państwowego. Tem samem w działaniu oskarzonego brak przedmiotowej istoty przekr. z § 11. powołanego patentu".

Д-р Остап Юрчинський.

(Докінчення буде.)

——o——

З нагоди ювилею Рідної Школи.

II.

Вселюдні школи. — Методи навчання мусять бути живі. — Тяжка служба вчительства.

Вселюдні школи, як підстава загального знання і життя одиниці, найшли в „Рідній Школі" велике зрозуміння. Ціла сіть шкіл охопила всі важніші життєві осередки. Молодь і діти — найшли там усе, що було для їх духового життя потрібне, розвивались там по лінії національних вимог. Цей факт не дається заперечити.

Одначе нині таких шкіл маємо небогато, і то тільки в містах, чи містечках головно для дітей з інтелігенції та робітничої сфери.

Нині села здебільша мусять виховуватися в нерідних школах, а тимсамим переформовуватися під натиском чужих та ворожих впливів. Та розумна сіть вселюдного шкільництва пірвалась, що відбивається сумно на всьому розвиткові молодого покоління. Головна Управа, як українське Міністерство Освіти (бо за таке треба його в нинішніх часах уважати) повинна собі ясно уявити цю сіть. І я вважаю за раціональнішу річ засновувати рідні школи, хоч би вони були лиш одно-, дво- чи трикласові по селах, ніж самі семиклясові по містах. Коли візьмемо під увагу і матеріяльний стан селян і віддалення сіл від міст (головно в зимових і осінніх місяцях) — то не можна ждати від наших селян аж такої жертвенности, щоби посилали дітей до шкіл до міста. Хто заперечить, що освіта повинна йти всіма дорогами на села? Там вона конечна і село потрібує рідної школи!!

Не перечу, що і в містах треба рідних шкіл. В кожнім місті є вона конечна, головно для дітей пролетаріяту, для цього елементу, який, на жаль, ми до нині собі легковажили.

Одначе сіть шкільництва повинна бути все доцільно розложена. Місто, село й присілок мусять бути школами ріжного організаційного ступіня зі собою получені. Щойно тоді зможемо мати запоруку, що ніодна українська одиниця, ніодна дитина не втопиться в морі асиміляції.

Це найважніше мементо в нашому часі. Другим важним чинником — це програми і методи праці. Великим завданням Головної Управи є скласти такі програми навчання, які відповідали би потребам і духові нашої нації. Виховання — ось головна ціль школи. Методи мусять іти по лінії пізнання душі дитини, припоровлення їх до дітоцої психіки. Рідна школа може — це і кузня, де виковується, може і ательє різьбаря, де різьбиться статуї — але в першій мірі це одна велика родина, де виховується. Індивідуальність дитини — це книга, з якої кожний учитель повинен черпати знання для своїх метод. Вони мусять бути живі і рахуватися з тим, що всякий примус — це убивство дітоцої душі. А принціп „Рідна Школа" не може вбивати, а оживляти! Старі програми і нові державні — мало чим ріжняться від себе. Для нас вони зовсім непридатні.

Перед працею нашого вчительства треба приклонити голову.

Сама Головна Управа нічого не вдіє без його помочі. Невпинне змагання до творчої праці, непохитна віра, що виховується молоде покоління на підвалини батьківщини — повинно бути одиноким провідником нашого вчительства в його важкій службі.

Переходжу тепер до середніх шкіл.

Вони в нас може найкраще поставлені. Одна їх хиба — одностайність типів. Не знаю, що може промовляти за тим, щоби „Рідна Школа" держалася в усіх середніх школах клясичного типу. Нині вже не новина, що наука в середніх школах має підготовляти не до університетської авлі, а до життя. Не маємо нині виглядів, щоби всі гімназійні абітурієнти кінчили університетські студії, згідно зі своїм талантом та хистом. Богато з них мусить обмежуватися знанням, яке придбали в середніх школах. Тому ученики повинні вибирати собі предмети для спеціяльних студій, по своїм нахилам. Школи ріжних типів, а щонай менше ріжні рівнорядні кляси повинні бути правдивими лябораторіями праці, яка буде випливати не зі зовнішного примусу, а з внутрішнього переконання. На це мусить звернути Головна Управа велику увагу, коли хоче, щоби молодь, яка вийде із рідних гімназій була дійсно підготовленою до самостійної праці, свобідного вибору професії та самоосвіти.

Степан Конрад.

(Продовження буде.)

За океаном.

Українці в Канаді добувають нагороди за поступ.

Ми вже подавали („Діло", ч. 25), що українці в провінції **Альберті здобули** всі перші нагороди в контесті Рільничого Відділу Канадійських Державних Залізниць. Українці зробили найкращий поступ у рільництві і взагалі в культурному загосподарюванні своїх муніципалів.

Вінніпеґська англійська преса подає, що в тому самому контесті в **Манітобі** здобули першу нагороду також українці, в муніципалі Росбері. З інших українських округів Етелберт узяв четверту нагороду, а Стуартберн пяту.

В **Саскечевані** українці взяли четверту нагороду в Калдер коло Саскатуну, а пяту в Редбері, на схід від Йорктону. До контесту ставало 18 муніципалів.

Український концерт в Шикаго.

Український Хор в Шикаґо під проводом диріґента п. Юрія Бенецького уладив у неділю, 28. грудня, концерт при співучасти оперової співачки п-ні Марії Машир. Концерт був у новому будинку шикаґовської опери, в театрі Сивик при Вашингтон і Норт Векер Драйв. Це був перший окремий український концерт на великій сцені. Як відомо, цей хор одержав минулого літа перше відзначення золотими медалями на попис хорів перед 150.000-ою публикою.

Поворот еп. Богачевського.

Як відомо, епископ американських українців греко-католиків, Константин Богачевський, був назначений минулого літа папою римським Пієм XI. апостольським візитатором українських греко-катол. церков у Бразилії і в Аргентині (в Південній Америції). Для сповнення цеї місії епископ Константин виїхав був минулої осени до Південної Америки й обїхав майже всі тамошні українські гр.кат. церкви. Аж у другій половині грудня, після довершення своєї місії, виїхав домів. У пятницю, 2. січня, приїхав еп. Богачевський англійським кораблем до Ню Йорку, а відтам до Філядельфії.

Литовський учений, приятель українців, приїхав до Америки.

На днях приїхав до Америки з Ковна відомий литовський учений, професор університету в Ковні. Микола Біржискас. Він буде в Америці

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 5. ЛЮТОГО 1931.

ПРОФ. ІВАН ОГІЄНКО. 2)

ВЕЛИКІ РОКОВИНИ.

350-ЛІТТЯ ОСТРІЖСЬКОЇ БІБЛІЇ.

Повний текст Біблії. — Заходи кн. Острізького. — Передмова до Біблії.— Ріжні списки.

Думка видати повну Біблію повстала давно у кн. Костянтина Острізького, бо потреба в ній була пекучою і на неї вказували князеві з усіх сторін. Не треба забувати, що стара наша культура базувалася найбільше на Біблії, без неї не було взагалі духового життя, тому брак повного св. Письма відчувався тоді на кожнім кроці, особливо-ж у нас, коли почалася релігійна боротьба й полеміка.

Згідно з грецьким звичаєм, у той час православні славяни не мали ще повної Біблії в одній книзі; перекладеною була таки ціла Біблія, але звичайно вживали лише окремі її книжки. Рукописні книжки були не однакової вартости, а часто з великими помилками, на що відливо вказували противники в релігійній полеміці. Отож треба було подбати не тільки про повну Біблію, але й про те, щоби сам текст цеї Біблії був авторитетним.

Думаю, що справою видання повної Біблії найбільше боліла тоді Острізька Школа і під її впливом працював і кн. Костянтин. Найперше треба було роздобути добрий текст Біблії, а це на той час була справа не легка. Ходили чутки — їх підтримували й московські емігранти на Волині, напр. кн. Андрій Курбський, — ніби повну Біблію в добрих давніх списках має Москва. Кн. Острізький вживає найріжніших способів добути з Москви бажану книгу. І тільки по довгих трудах цар Іван Грозний прислав до Острога давно бажаний рукопис, відпис з т. зв. Генназієвої Біблії 14[illegible] року

Дуже мальовничо розповідає про ці свої заходи сам кн. Костянтин у передмові до Біблії 1581 р. (уривки з неї подаю в українськім перекладі). „Бачив я — скаржиться князь, — як вороги та вовки з усіх боків напірають на церкву Христову та без милосердя жеруть її, — і жалість пройняла мене. Бо кого-ж з благовірних та богорозумних не пройме жаль, коли він бачить убогість церкви Христової, що ось хилиться впасти? І ніхто не може стати проти запеклости ворога через таку обмаль духовної зброї(яким є Слово Боже. І чиє серце не змякне, хто не заплаче, бачучи розрух церкви Христової, бачучи переможену хвалу її, бачучи, як дикі вовки немилосерно розкрадають і розгоняють стадо Христове; Ріжні вороги й найріжніше лукавство оточили нас...

„Початок цієї справи був такий: З волі Божої задумав був я діло оце. Але довго не міг я почати його, бо не знайшов потрібних на це робітників; також і книги, що зветься Біблія, не мав я повного списку; більше того — навіть по всіх сторонах роду нашого, де чути мову словянську, не знайдено ані одного доброго (повного) списку серед усіх книг старого завіту. І тільки у благочестивого й православного государя й великого князя Івана Василевича Московського ласкавим проханням я випросив собі і одержав через боговибраного мужа, Михайла Гарабурду, писаря великого Князівства Литовського, повну Біблію... Крім цього здобув я також багато й інших Біблій, ріжного письма та ріжними мовами".

Це був перший, підготовний час — збирання добрих списків біблійних книг. Збирали не тільки рукописи церковно-славянські, але й польські, чеські й інші. Велику надію покладали на московський відпис з Біблії 1499 року, бо з Москви переказали, ніби це переклад з грецького ще з часів Володимира Великого, зроблений більше 500 літ тому.

Таким чином були вже добрі рукописи й потрібні вчені люди, навіть найшли й друкаря, відомого діякона Івана Хведоровича, що втік з Москви до Литви. І острізькі вчені з запалом узялися за роботу. На жаль, скоро зустріло їх велике розчарування: виявилося, що зібрані книжки не мають одного тексту, що в них повно відмін, багато помилок. Таким самим був і тяжко роздобутий з Москви відпис з Біблії 1499 р

І князь упав у розпуку. „Виявилося — пише він у передмові, — що списки ці незгідні, — вони не тільки мали відміни, але часом і спокуси, через що впав я був у великий смуток. До того з намови діявольської знайшлося багато ворогів, що руйнували мені задумане, а помічників та робітників мав я дуже мало. І впав я у сумнів. І міркував я в серці своїм, чи починати, чи перестати, але таки з Божої волі кращі думки перемогли гірші, бо я знав, що неможливе людині — можливе Богові".

Зачалася друга доба в підготовленні до видання Біблії. Виявилося ясно, що то ще не все — зібрати якібудь рукописи для повної Біблії і головне — зібрати добрі рукописи. Тепер кн. Острізький вдається в протилежний бік за потрібними рукописами, — шле своїх післанців до полуденних славян, болгар та сербів, до греків, а також не минає „далеких земель вселенної — як землі Римської, так і Кандійські острови". Своїми післанцями та листами — пише кн. Острізький, — „дійшов я навіть до самого вселенського патріярха Єремії, скрізь ласкаво просячи собі людей, що добре знають св. Письмо грецьке й славянське, та списків, добре виправлених і не зіпсутих. І ласкавий Бог допоміг мені книжок та вчених людей для своєї справи здобув я подосталь".

(Продовження буде.)

короткий час. Хоче відвідати литовські кольонії в Америці і пізнати тамошнє життя. Проф. Біржискас — великий приятель українців. Він голова Литовсько-Українського Т-ва в Ковні і багато працює для литовсько-українського зближення.

Помер Доячек.

В Ріджайні, Саскечеван, в Канаді, помер відомий книгар і купець П. Доячек, проживши 56 літ. Покійний був родом чех, а приїхавши перед війною до Канади, займався головно книгарським бизнесом серед українців.

——о——

Протиалькогольні плєбісцити.

(З Українського Протиалькогольного Т-ва „Відродження" у Львові.)

На осінь 1930 р. Українське протиалькогольне Т-во „Відродження" підготовилося як слід до переведення плебісцитів у краю, видаючи про це в липні 1930 р. обємисту практичну брошуру дир. Івана Герасимовича. Відомі події спинили плебісцитову акцію. Та все таки найшлися громади, що перевели голосування, а деякі з них вже й усунули коршми із своїх сіл. Ось ці громади:

Ожидів, повіт Золочів, перевів плебісцит 12. жовтня. Голосувало 507 громадян, з того 446 проти коршми, 61 за. Цих останніх переможили коршмарі і сьогодня вони вже жалують свого вчинку. Про вислід своєчасно повідомлено старосто і скарбову палату.

Ждиня, пов. Горлиці. В лемківському селі Ждині на 491 мешканців були аж три явні шинки і 4 потайні. Лемки залишали в них свій тяжко запрацюваний гріш та міняли його за „палюнку", вино і „кропку". Молодь Ждині зрозуміла, що не туди веде шлях до відродження, до добробуту та здоровля і підготовила плебісцит, який у дні 14. вересня м. р. вдався блискучо: голосувало 156 і всі заявилися проти коршми. Скарбова палата вже повідомила шинкарів, що з днем 31. грудня 1930 р. продажа алькогольних напитків на території села Ждині мусить бути припинена.

Крилос, пов. Станиславів. Протикоршемний плебісцит переведено 17. серпня 1930 р. Віддано 303 голосів проти коршми, а за коршмою не найшлося в громаді ні одного голосу. До переведення плебісциту багато причинився інж. В. Баричко. Це вже другий плебісцит у цій громаді, бо перший, переведений в 1928 р., через формальні перепони влада не ввела в життя.

В Добротворі, пов. Львів, плебісцит проти коршми відбувся 12. жовтня 1930 р. На 330 осіб голосуючих 230 голосувало за скасуванням коршем, а 100 жидівських і пияцьких голосів упало за коршмою. Рішили побіду жінки. Проти коршми агітували завзято і з успіхом ті жінки, в яких родині були і є пияці та які наглядно бачать шкідливі наслідки алькогольної отрути, як: знищене господарство і звироджене потомство. Голосування відбулося з придержуванням найдрібніших формальностей так, що вороги тверезости не мають причини до скарги.

Токи, пов. Збараж, відбули протикоршемний плебісцит 14. вересня 1930 р. Проти голосувало 414 громадян, за коршмою ні один. Голосування почалося в год. 12-ій вполудне замість в 9 рано, так, що цей формальний промах провалив плебісцит. „Хоч це вже другий плебісцит, пишуть громадяни, який нам уневажнено, то ми не зражуємося і переведемо голосування проти коршми ще третій раз, точно вже вважаючи на формальности, і коршми таки позбудемося з села".

Жабє, пов. Косів. Протикоршемний плебісцит переведено ще в 1928 р. з незвичайним успіхом: 813 голосів проти коршми, за нею ні одного! Хоч про цей вислід повідомлено своєчасно староство й акцизний уряд, досі коршма стоїть на посміховище і глум гуцулів, які голосували проти неї, — тому, що шинкар вніс рекурс, не маючи до того законної причини. А треба знати, що після закону рекурс не має здержуючої сили.

З українського життя на чужині.

Реферати в Українському Університеті у Празі: проф. С. Бородаєвського про „Джерела кооперативного права" та проф. А. Яковліва: „Про права й обовязки національних меншин".

На академічному засіданні Колегії професорів факультету права і суспільних наук Українського Університету у Празі, проф. С. Бородаєвський прочитав дня 5. грудня 1930 р. реферат: „Джерела кооперативного права". В свому рефераті автор підкреслив чотири джерела повстання кооперативного права а саме: 1) закон, 2) адміністративні розпорядження, 3) постанови Кооперативних Комітетів і 4) судова практика.

Автор не признає „звичаю" одним із джерел правотворчого характеру. Він признає тільки, що звичай може впливати на норми позитивного права, але тоді, коли він буде прийнятий одним із вище зазначених джерел кооперативного права.

Особливе значіння надає автор постановам Кооперативних Комітетів. Ідея творення цих правотворчих кооперативних організацій належить українцям. Вперше Кооперативні Комітети повстали на Україні і лише згодом цю ідею використала Польща, Радянська Україна та деякі інші народи. Кооперативне законодавство не може торкатися всіх сторін (навіть детальних) кооперативного життя; воно мусить обмежуватися головними принципами. Але щодо детайлів, то їх повинні реґулювати накази компетентних органів, якими є Кооперативні Комітети. Ці останні має покликати до життя кооперація і вони мусять складатися в більшости з представників кооперації. Такі Комітети здібні вирішувати ріжні питання законодавчого характеру, що торкаються кооперації. Постанови таких Кооперативних Комітетів моглиб бути найчистішими джерелами утворення позитивного кооперативного права.

Реферат проф. С. Бородаєвського викликав у присутніх зацікавлення і живий обмін думками, при чому подавано цікаві приклади з історії кооперативного руху, коли то пануюча державна політика ділала інколи на шкоду кооперації в кооперативного господарства, яке рятували Кооперативні Комітети.

Дня 12. грудня 1930 року виголосив реферат проф. А. Яковлів на тему: „Питання про права й обовязки національних меншин".

Докладчик торкнувся трьох питань: 1) Дефініції поняття національних меншин, 2) обовязків національних меншин і 3) визначення факту істнування національної меншини.

Референт навів матеріяли Ліги Націй, з яких виходить, що істнують два діяметрально-протилежні погляди на національні меншини, при чому в обох випадках нема ніякої юридичної дефініції.

Згідно з одним поглядом, нац. меншина в остаточному результаті здобуває собі державну самостійність і це природний розвиток, до якого меншина може змагати всіма засобами. З другого боку національна меншина повинна — ніби — простувати до асиміляції і повного злиття з більшістю. При відсутності дефініції обидва ці погляди находять собі приклонників і речників не на правному ґрунті, а на ґрунті політики й істнуючої практики в окремих державах. В цій ситуації неможливо виробити якийсь юридичний статут для національних меншин.

Над рефератом виязалися живі дебати, які розтягнулись на два засідання. (Друге відбулося 16. січня 1931 року.) Всі порушені питання учасники дискусій розглядали не з політичного а юридичного погляду, у звязку з поняттям про державу, її елементи і суверенітет та принципи демократії. При цьому особливу увагу звернено на заторкнене проф. А. Андрієвським питання про відсутність інституції, до якої меншина моглаб

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 5. ЛЮТОГО 1931.

ЮЛІЯН РЕДЬКО.

ПРОТИАЛЬКОГОЛЬНА ПРОПАҐАНДА.

Поїзд важко сопів і розпучливо перся вперед, хоча скажений вітер із усієї сили намагався його не пустити. Паровик свистав навзаводи з вітром і так повстала якась дика симфонія, що пророчисто говорила кожному подорожньому:

— От, сидів би ти в хаті й не рипався! Бач — гріх собаку на двір вигнати!

Носи повисли всім вдолину, бо справді негода була страшна. Вихор метав рясні краплини дощу зі снігом і невпинно замітав ними так, що світу божого не було видко. Грудки леду злобно стукотіли до вікон вагону.

У вагоні, скулившись, шварготали два жидки, дрімала якась груба перекупка, а далі, в кутку, потонув у думах Іван Неграйко, студент медицини.

Жиди грілися думками про добрі ґешефти, перекупка бачила крізь сон теплу хату, а Неграйко грівся думкою про велику ідейну місію, що її саме їде сповнити. Товариство „Відродження" припоручило йому поїхати до села Стеблева з протиалькогольним рефератом. У порозумінні з тамошньою читальнею прелеґент мав приїхати сьогодні ранішним поїздом; на стації дожидатиме фіра.

Неграйко ще ніколи не їздив на село, але в місті вже нераз мав виклади на подібну тему. Матеріял він знає прегарно й уміє кожному, ясно мов на долоні, змалювати, як ділає ця страшна отрута на кров, на нерви, на мозок, серце, шлунок, печінки, жовч і всі інші органи та члени людського тіла. Неграйко добрий промовець і має великий хист переконувати. Він уявляє собі, як у салі вщерть набитій селянами, тихо, хоч мак сій, а він кидає слово, мов грубе зерно у пухку ріллю. — рисує картини, що встають як живі перед зібраною громадою, стрясають її сумлінням і викликують тверду постанову: „геть з алькоголем!"

А щоб іще краще, ще певніше вдучити в само серце слухачів і вповні закріпити за собою здобуту позицію, — він кінчає словами:

— Тож пийте, люди! Не жалійте собі! Не дивіться на те, що колись проклянуть вас ваші діти та внуки, які завдяки вам наповнять шпиталі й кримінали!

Поїзд рівномірно сопе, вихор свище, а в Неграйковій уяві — велика саля, море людських голов, а сам він гремить словами з високої естради.

— — — — — — —

— Ой той дощ, той дощ! — перебиває ненадійно його думи голос сусідки-перекупки. — Й якто до хати дістатися!

Це спрямовує думки Неграйка в інший бік. Справді погано. Ніби там від стації недалеко й фіра буде, але коби здогадалися вислати яку нагортку й парасолю...

— А якщоб і фіри не було? — майнула думка, та зараз і пропала. — Це неможливе. Читальня повідомлена. Вишлють.

— Далеко ще до Стебелева? — спитав.

— А от зараз буде Стеблів.

Поїзд віхав у ліс і по хвилині став звільнювати. Врешті станув.

Неграйко вискочив і побачив серед ліса, при залізничому шляху, таблицю з написом „Стеблів". Значить тут.

Розглянувся довкола, чи є фіра.

Була.

Фіра, запряжена парою миршавих коний, мокла в болоті, а біля неї збивав руки, — грівся, — старенький ґазда. Велика дорожня „бунда" й парасоля дожидали на задньому сидженні. Неграйко підійшов бадьоро.

— Добридень! Це ви по мене виїхали?

Господар оглянув його зніг до голови

— Ні, прошу пана. Я з Букатовець по вчительку. Але відай не приїхала.

Млосно стало Неграйкові від цих слів. Нема фіри. Але може ще не так зле.

— А зі Стеблева фіри ту не було? Не бачили?

— Ні, паночку, не бачив. Ніякої фіри не було.

— То може ви мене підвезете трохи?

— Та я підвіз би, — чому ні? але то, рахувати, не по дорозі. Мені до Букатовець оттуди просто, а ви мусите брати гейта.

— А бодай то шляк трафив! — подумав Неграйко та спитав господаря, чи далеко ще до того Стеблева, нехай він западеться.

— Ні, недалеко. От усього з чотири кільометри.

Натиснув глибоко шапку на очі, руки в кишені — та звернув „гейта", грузнучи до кісток у болоті.

— Най то шляк трафить!

Більше нічого не міг сказати, ні видумати в цьому незавидному положенні. Йшов лісовою доріжкою та все ще надіявся, що фіра спізнилася й він її зустріне десь по дорозі.

Ліс незабаром скінчився й Неграйко вийшов на биту дорогу. Тут було настільки краще, що болото було не густе та грузьке як у лісі, але розливалося сірою сметаною на всю широчінь шляху. Вітер дув та сік у лице гострими колючками.

Йшов, бо вертати не було куди. Поїзд вертається аж пізно у вечорі. Хода важкою дорогою втомила його, зшрів, а в додатку чув дідьчий голод, бо йшло вже до полудня, а він не снідав, бо спішився до поїзду.

На щастя, з осінньої мряки виринули хати. Неграйко був приготований на добру милю, бо знав, що значить чотири кільометри в устах старого дядька, — але на цей раз справді більше чотирьох не було.

(Докінчення буде.)

звернуться зі скаргою на незаконну поведінку більшости проти нац. меншини. Звернено увагу, що в Лізі Націй ідуть розправи не за виконання обовязків меншинами, а за порушення прав меншин більшістю. Тому й річ мусить бути про права, а не про якісь спеціяльні обовязки, інші від обовязків всіх громадян. Петиції до Ліґи Націй, яка — на жаль — не має засобів примусу, не є порушенням суверенітету держави, бо в державі суверенітет належить не самій більшости, але й меншині, яка скаржиться на порушення її прав суверенітету більшістю. Коли держава є членом Л. Н., то тим самим вона по статуті Л. Н. згодилася сама на деяку компетенцію Ліґи Націй щодо обмеження її суверенітету. В правовій площині, національність, яка має у державі більшість, порушуючи права меншости, робить антидержавний злочин. В Лізі Націй настоюють на необхідність меншини бути льояльною, а не звертають уваги на обовязок більшости бути теж льояльною до меншости. Коли закон вимагає від меншости поводитися проти самої себе, то це противиться моралі і така вимога по суті є неґацією права, яке повинно орієнтуватися на мораль. На це Ліга Націй теж не звертає уваги, а тому, під покришкою вимоги „льояльности", ставлять деяким меншинам вимоги противні моралі, що само по собі є неґацією права взагалі.

Висловлено бажання, щоби проф. А. Яковлів скорше надрукував свою працю.

Перед червоним судом.

„Україну душать!".

У „Пролетарській Правді" читаємо: „Київське ДПУ закінчило слідство в справі обвинувачення техніка Анатолія Микитовича Васильченка в контрреволюційнім саботажі. Васильченко, син колишнього паротягового машиніста, за царату був він у ґвардії, в р. 1918 одружився з дочкою переяславського куркуля, за гетьманщини працював у міністерстві хліборобства, в р. 1920., щоб уникнути служби в червоній армії, він улаштувався на залізниці в Дарниці. В р. 1926—1927 він систематично перебував у компанії антирадянських елементів, яких потім вислано на північ, а саме фельчера Тищенка та Васильченкового тестя. Члени компартії завважили, що Васильченко ставить роботу на залізниці не правильно, що він порушує директиви партії, та радвлади, крім того веде антирадянські розмови про те, що „*Україну душать!*" На пропозицію техніка Буденка зробити стіну між секціями депа, Васильченко відповів, що все одно за рік чи за два все це вилетить у повітря. Коли Васильченко довідався, що робітники обурені його антирадянськими розмовами, то Васильченко скоро звільнив тих робітників від праці, щоби за неприхильність.

Васильченка притягли до права, обвинувачуючи його в саботажі і справу розглядатиме київський суд".

ОСТАННІ ВІСТИ

„ПАЦИФІКАЦІЯ" СХ. ГАЛИЧИНИ В СЕНАТІ.

Дня 3. лютого на засіданні сенату була справа „пацифікації" Сх. Галичини у звязку з українським внесенням. Референт сен. Ролле (ББ) каже, що акція уряду мала успіх, бо вернувся спокій та почуття безпеки. Могли бути надужиття та виступи адм. влади. Міністр внутр. справ приказав уже розслідити це та покарати виновників. Метою саботажу було застрашити польський елемент і усунути його з відвічних польських земель. Представники української суспільности, інтеліґенція, духовенство не здобулися на сильніший відрух. Колиб це були зробили, не треба було би пацифікації. Після вилікування переходової недуги, себто саботажної акції, треба польсько-українські відносини укладати так, щоби не дали вихитнутися зі шляху розбудови співжиття обох народів. Та це мусить основуватися на признанні українським народом, що кордони Польщі не лише незаймані, і що навіть не може бути над тим дискусії, що національности на тих землях є повноправні та що польські горожани української національности будуть зовсім льояльні до держави. Тоді польський нарід може запевнити українському народові повну свободу інтелектуального й господарського розвитку, з пошанівком мови та віроісповідання. Нищити українську культуру не є в нічиїм інтересі. Польський уряд має обовязок допильнувати, щоби відносини укладалися мирно та має досить сили виконати той обовязок. „Мусимо пона[д] головами партій розмовляти безпосередньо [з] українським народом. Ґрупа, до якої належу — кінчить бесідник — уже ступила на той шлях. Внесення більшости комісії зміряє до того, що сенат акцію уряду вважає доцільною та конечною та що приймає до відома заяву міністра."

У дискусії **сен. Макух** сказав м. ін.: Сам воєвода Наконечніков признає представникам преси, що лише 50 проц. підпалів можна взяти на рахунок УВО. Причин пожеж на нашому терені ще не вияснено. (Мін. Складковський: Це написано в час. „Сурма"). Меґальоманія „Сурми" доходить до того, що вони приписують собі на 70 випадків більше, ніж загалом було. Українська зорґанізована суспільність відсепарувалася від тих подій, бо вважала саботажі нерозумними та шкідливими. Таж ми хотіли показати перед світом і польською суспільністю, що не ведемо боротьби з польською суспільністю, лише з урядом і теперішнім режімом. (Мін. Складковський: Мене не підпалювали, а підпалювали бідних поляків). Дальшу промову сен. Макуха переривали посли ББ такими викликами, як: „Не говоріть байок!" і ін. Сен. Макух стверджує, що були випадки, що поліція підкидала при ревізіях ріжні предмети. Це ствердив тернопільський суд. (Мін. Складковський: Так, це факт, одначе одинокий, яким оперуєте). Далі мін. Складковський перериває сен. Макухові такими словами: Пане сенаторе! Що це? Рахуйтеся зі словами! Докажіть це! Скільки дістало? Чи більше ніж пальців на руках? Маршал прикликає сен. Макуха до порядку.

Опісля промовляв **сен. Горбачевський.**

Сен. Ґломбінський (Кл. Нар.) каже, що не булоб перешкоди голосувати за українським внесенням, колиб українці не інтервеніювали були в Лізі Націй. Тому Клюб Народови не візьме участи в голосуванні над українським внесенням.

Опісля мін. **Складковський** у промові сказав, що перед пацифікацією ніодин український посол не признавав кордонів Польщі. Ще донедавна годі було видобути від українських послів назви Малопольща, ані навіть Сх. Галичина. Говорили лише про Західну Україну. Застерігаюся, сказав міністр — що ми не копаємо пропасти, а ви її копаєте своєю політикою. Колиб уряд хотів знищити український нарід, то мав досить причин перед світом, щоби проголосити вимковий та воєнний стан. Уряд ужив зовсім посереднього засобу, щоби не допустити до якогось конфлікту двох національностей. А на тому власне залежало тим, що робили саботажі. Уряд не хотів знищити українського народу, лише знищив тих, що викликали саботажі та неспокої. Видно тих людей виловили, коли є спокій.

У голосуванні прийняли внесення комісії більшістю голосів ББ.

Найближче засідання сенату 12. лютого.

МІН. СКЛАДКОВСЬКИЙ ПРО ПОДІЇ В ЛУЦЬКУ.

На засіданні сенату 3. лютого була м. ін. справа додаткових кредитів за мин. роки, м. ін. справа дод. кредиту на дисп. фонд міністра вн. справ. Сен. Копціньский (ППС) поставив внесення відкинути 3 міл. зол. з дисп. фонду. У відповіді мін. Складковський сказав м. ін., що з слідч. вязниці в Луцьку доходили вістки про биття й інші тортури. Міністр вислав комісії, щоби розглянули справу. Комісія вислана до Торуня і Лодзі виявила безосновність закидів. Вкінці вислав міністр третю комісію до Луцька. У Луцьку, хоч у тих випадках справи є дуже трудні, щоби їх доказати, то **міністр судово дійшов до переконання, що не все є в порядку, одначе ніхто не бореться зі смертю. Та стверджуючи нездорову атмосферу в сл. уряді в Луцьку, міністр дійшов до переконання, що нема іншого виходу, лише розігнати той уряд, що мін. теж зробив тому 10 днів.** П. сенаторе! — кінчить міністр звертаючись до сен. Копціньского — як лише комісія приїхала та сказала мені це, я не ждав на ваші відклики до гуманности.

У голосуванні проект закону прийняли згідно з ухвалою сойму.

НОВИЙ ПОЛІТ. ПРОЦЕС У ВАРШАВІ.

У середу починається у Варшаві політ. процес у звязку з подіями у Варшаві 14. вересня м. р. на манїфестації Центроліву. Обвинувачених є 9 соц. діячів. На розправу покликали 100 свідків, м. ін. й Пужицького.

ЗЕМЛЕТРУС В АЛЬБАНІЇ ТА НОВІЙ ЗЕЛЯНДІЇ.

Стейт Говкс Бей (Нова Зеляндія) навістив землетрус. У богатьох місцях були пожежі. Горіли передовсім нафтові резервуари, що видно було на кільканацять км. Місто Напер виглядає наче після збомбардування. Завалилися всі важніші будинки. У полумі згоріли тисячі(?) людей, що врятувалися із землетрусу. З Ню Йорку приїхали кінові оператори. Два з них згинули, бо були за близько вогню. Вогнене море поширюється. У Гастінґсі завалився шпиталь, при цьому згинуло 21 людей. Половина міста вже в руїнах. Тяжко навістила катастрофа міста: Вейрі, Веіпава та Вейкурав. Один радіоаматор з Рочестеру (стейт Нюйорк) переловив вістку з Наперу, що там згинуло 100 людей.

Підчас землетрусу, що навістив тому кілька днів Альбанію, в м. Коріці завалилося 500 домів, 400 людей згинуло.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

СПОРТ

Міжнародні гокейові змагання в Криниці.

Вівторок, 3. лютого.

Мадярщина-Англія 3:1 (2:1, 1:0, 0:0).

Польща-Франція 2:1 (1:0, 0:0, 0:1), після продовження 1:0 в користь Польщі.

Австрія-Румунія 7:1 (4:0, 0:0, 3:0).

Вбиті і ранені в Букарешті.

Підчас демонстрації залізничників у Букарешті прийшло до сутички з поліцією. Були вбиті і ранені. Поліція каже, що перші стріляли демонстранти.

Академік Андрій Лобода.

(З приводу його смерти.)

В останніх днях із Київа прийшла сумна звістка про те, що помер акад. Укр. Ак. Наук Андрій Лобода. Відомий учений помер передучасно серед наукової праці, недокінчених студій, як жертва того страшного лихоліття, тих тяжких умовин більшовицької некультурности, пониження й образ, що в недавні часи т. зв. „реформою" і „реорганізацією" впали на Укр. Акад. Наук.

Справді, р 1918, коли я покидав Київ, переїздив на працю до Камянецького Університету і в останнє бачився з Андрієм Митрофановичем я прощався зі своїм другим після акад. В. Перетца учителем ще молодим ученим (тоді він мав щойно 47 літ), повним сил та енерґії до творчої наукової праці, до дальших студій на Україні.

Від того часу минуло шість літ, коли учений світ України р. 1924 славив 30 літ наукової діяльности акад. Андр. Лободи. Пройшло шість літ... А що сталося з людиною? — Перед нами на фотографії сивий, старий, напів зруйнований дід із сумними, безнадійними очима, морально прибитий, бо пережив у собі так багато, зазнав стільки неприємностей від більшовицького порядкування в Академії Наук, що не пройшло повних ще шість літ і акад. Лободи не стало...

Покійний народився р. 1871, середню освіту здобув у Катеринославі на Україні, а високу в київськім університеті. Учень проф. П. Владимирова й акад. М. Дашкевича. А. Лобода вже студентом 6—7 семестру відзначився науковою працею із сербського та болгарського народнього епосу („Банович Страшня"), що була надрукована р. 1894. Тогож 1894 р. А. Лобода кінчає університет із золотою медалею за працю: „Критико-библіографическій обзор трудов по изученію русскаго богатырскаго эпоса", і факультет залишає його професорським стипендіятом для підготовки до професури. Року 1897 А. Лобода — маґістрант і прив. доц. Київського університету на катедрі російської мови і літератури; р. 1904 А. Лобода стає маґістром після оборони дисертації на тему: „Русскіе былины о сватовствѣ" і надзвичайний професор. Р. 1914 учений подав на факультет докторську дисертацію: „Шекспиризм в Россіи", яку факультет приняв, але війна, а потім революція, не дали змоги надрукувати її і оборонити як докторську. Не вважаючи на це, А. Лобода від тогож року стає редактором наукового органу університету: „Университетскія Извѣстія" і секретарем факультету.

В університеті від р. 1898 викладає народню поезію, історію нової російської літератури та історію російською мови, проводить семинарем нової літератури; від р. 1904 стає професором вищих жіночих курсів у Київі, від р. 1912 перемінених на жіночий університет св. кн. Ольги, а від р. 1909 аж до 1917 був професором методики літератури на педаґоґічних курсах при київській шкільній окрузі для підготовки учителів середньої школи. В р. 1918 А. Лободу вибирають професором російської літератури в українському університеті в Київі. Коли-ж він за більшовиків реорганізувався в „УНО" то акад. Лобода залишається до останніх днів життя професором на тійже катедрі. Від р. 1921 А. Лобода

стає директором Фолькльорної Комісії при Укр. Ак. Наук а від р. 1922 його вибирають дійсним членом тої-ж Акад. Наук на катедрі етнографії. Від р. 1926 завідує секцією літератури Київської Науково-Дослідчої Катедри Мовознавства, є головою Комісії Країзнавства при Всеукр. Ак. Наук і стає членом центрального бюра краєзнавства при Російськ. Ак. Наук. Ак. Лобода був членом багатьох наукових товариств: Історичного Т-ва Нестора Літописця (від 1896) а пізніше його почесним головою, „Истор.-Литерат. Общества“ в Київі, „Укр. Істор.-Літер. Товариства“, Наукового Т-ва ім. Т. Шевченка у Львові, Моск. „О-ва Любителей Антропологии, Естествознанія и Этнографін“.

У своїй науковій праці за 36 літ А. Лобода має коло сотні друкованих студій і високошкільних підручників з історії літератури, етнографії та мови. Найповажнішими й найглибше розробленими можна вважати його студії з етнографії а зокрема билинного епосу. Ці праці під впливом подібних студій акад. М. Дашкевича, акад. В. Міллера, проф. Жданова докладно і критично вистудіювали історію так зв. билинного питання, поклали тверді великі підвалини т. зв. історичній і порівняній теорії студіювання народнього епосу взагалі, що в цілком оригінальній праці ак. Лободи „Русскія былины о Сватовствѣ“, „Женитьба кв. Владиміра св. по лытописным и былевым данним“ дали ученому змогу перевірити методольогічні основи цих теорій на ще не розробленім матеріялі билинної поезії старої Київської Руси-України.

Далі, хоч перше по кількості, але друге по наукових наслідках займають його історично-літературні студії. В цій ділянці акад. Лобода не був оригінальним ученим, як от акад. М. Дашкевич, ак. В. Перетц і інш. не відкривав нових методольогічних перспектив, дарма, що і в цій ділянці його праці визначаються великими науковими прикметами як нпр. про Шекспіра в російській та українській літературі, про Пушкіна, Гоголя.

Одна його фільольогічна праця: „Русскій языкъ и его южная вѣтвь“ р. 1898 заслуговує на пильну увагу українського дослідника, бо в ній учений у тім горячім спорі між російськими й українськими фільольогами, який започаткував р. 1882 акад. А. Соболевський, стає на бік українських учених.

Леонід Білецький.

(Докінчення буде.)

З життя наших установ.

Загальні збори Видавничої Спілки „Діло“ у Львові.

В понеділок, дня 2. лютого ц. р. відбулися в льокалі Редакції „Діла“ у вечірніх годинах загальні збори Видавничої Спілки „Діло“, кооператива з обмеженою порукою у Львові.

В год. 5.30 пополудні відкрив збори урядуючий заступник голови Надзірної Ради сен. інж. *Юл. Павликовський* (голова пос. д-р *Д. Левицький* увязнений), ствердивши, що збори правосильні, бо були скликані згідно з вимогами статуту й оголошені своєчасно в „Господарсько-Кооперативному Часописі“ та в органі Спілки — щоденнику „Діло“. Зібрані доручили провід зборами інж. Ю. Павликовському.

Перший прийшов до слова головний директор Вид. Спілки „Діло“ о. крил. *Дамян Лопатинський*, який у свому живому, ілюстрованому цифрами й фактами, рефераті представив господарський стан спілки та її розвиткові тенденції у 1929/30 господарському році. У свому звіті окремо освітлював справу видавництв, а окремо друкарні. Важку загальну фінансову скруту Спілка перебула успішно.

Потім прийшов до слова представник Контрольної Комісії д-р Ст. Федак, що поставив внесок на приняття звіту Управи до відома, на затвердження білянсу та на уділення Управі абсолюторії за звітовий діловий рік. Збори приняли ці внески одноздушно до відома.

В дискусії над звітами забирав слово тільки д-р К. Левицький. Після дискусії збори рішили перевести всю білянсову надвишку до резервового фонду.

Нарешті вибрано Контрольну Комісію, до якої на внесення інж. Мудрака ввійшли: д-р Ст. Федак, д-р Мих. Волошин і дир. О. Пашак. На цьому збори закінчились.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Нове вино в старих м'хах.

Є собі в Харкові „Всеукраїнське Товариство Культурного Звязку з Закордоном“ і час до часу робить ті звязки ріжними способами аж серце росте.

Один зі способів лежить власне передімною і називається: „Економічна, культурна і соціяльна творча праця на Радянській Україні“.

На гарному папері з хитромудрими ілюстраціями, з переконуючими мапами. Що є в тексті не можу переповісти, бо я сліпий на англійську мову. Але мусить і в тексті бути богато ріжних кавалків, коли те, що розумію, є просто божеське.

А розумію з цілої книжки... мапу Радянської України. Є вона і в середині книжки і на кінці, добре нарисована, читко позначена, так що нема мови про якесь непорозуміння.

І читаю...

Столиця України це Кіеф, наказана столиця це Харкоф, а далі: Ґлухоф, Прілукі, Старобєльск, Луґанск, Днепропетрофск, Кривой Роґ, Белая Церкоф, Вінніца, Проскуроф, Шепетофка і так далі і так далі. Через територію, що має такі зукраїнізовані назви міст пливе Днепер і Буг, а все це разом чомусь має назву „Україна“.

Вже повних десять літ українізують більшовики Україну і ще навіть карти не зукраїнізували. Не припускаю, щоб ціла українізація була блефом. Скорше міста і ріки не даються українізувати. Це звичайна малоросійська впертість, така сама як по урядах, школах і військових відділах.

Чув я не від одного, читав нераз і так — з власного досвіду знаю, що більшовики великі мистці „клеїти дурника“ з заграниці. Нехай би і в тім випадку здурили слабо в українізації поінформованого Джон Булля і виписали назви в такій вимові, як це вживає незукраїнізована робітниче-селянська маса, чи незрадянщена галицька буржуазія.

Можнаб це було зробити без великого труду.

Взялоб „Всеукраїнське Товариство Звязку з Закордоном“ словник Б. Грінченка і виписалоб усі назви міст і рік, так як вони направду називаються.

Був би і звязок і не булоб компромітації.

Галактіон Чіпка.

НОВИНКИ

— Телеф. 2-11. Піскова 22. „Власна Хата“. Фотограф Лев Янушевич.

— Конфіската „Діла“. Вчорашне число „Діла“ (25, з 4. лютого) підпало конфіскаті за останній уступ першої і за початковий розділ третьої точки резолюцій Центрального Комітету Українського Національно-Демократичного Обєднання. Крім того цензура скреслила цілу статтю п. н. „Як то було в Добровлянах“. Це вже 8-ма з черги конфіската нашого щоденника в цьому році.

— З життя наших установ. Союз „Українських Купців“ відбув 1. II. ц. р. семі загальні збори членів, на яких вибрано головою ради. Гр. Ганусяка; членами Ради: Лаврова Е. (містоголова), Конюха Дм. (секретар), Ігната Евст. (господар), Нагірного Е., Ільчишина І. (скарбник), Скоплякa Я., Лазорка М., Ломагу Е., Коваліва М., Ґудза Вас., Гірнякову М., Стецькова Д.; заступниками: Думин, Дружбяк, Проць, Дуткевич. Провірна Комісія: Дейнека Ів., дир. Гаврисевич, Ол. Онисько. На провідників секції намічено: Е. Нагірний — організаційна секція; Гр. Ганусяк — пропагандово-пресова; правно-податк. поради: О. Радловський; імпрезова: радн. О. Стефанович; секція молоді: Е. Говикович. — Тогож дня відбулась в Т-ві „Українських Купців“ традиційна просфора, в якій взяли участь місцеві — львівські купці і провінціональні (з Надвірної, Рогатина, Стрия).

— Музей Науков. Т-ва ім. Шевченка у Львові, вул. Чарнецького 24, мав у місяці січні 133 числа приросту до ч. 21050 включно. В поодиноких відділах прибуло предметів: археольогія 8, етнографія 458 (в цім збірка вишивок з калуського повіту та дві збірки гончарських виробів), історія 48, модерне мистецтво 1, фотографії 299, репродукції 363, нумізматика 343, медалі 4. Жертводавцями були пп.: д-р Барвінський Б., проф. Веселовський Б., проф. Вахнянин Б., Вонсуль, Гнатишак, Гела С., Дорошенко В., Задорецький М., Йойко Л., радн. Кокоруда І., Кучер В., проф. Кіт М., Казанівський, Кордуба В., Корецький Я., проз. д-р Левицький К., о. Левицький В., Лаврович В., Лозинський, Ліськевич Ю., Лопачак Р., Макар В., дир. Магаляс С., Матвейко М., Музикова Я., Мисак В., інж. Озаркевич І., Омельченко М., інж. Павликовський Ю., д-р Паньківський К., д-р Полянський Ю., Присташ М., Рудакевич О., акад. Студинський К., д-р Сімович В., Сімовичева, проф. Січинський В., Студ. Секція в Белзі, Самотей, Стефанович Л., Тершаковець А., д-р Утриско О., вид-во „Червона Калина“. Управа Музею складає всім їм щиру подяку. Відвідувачів було 100, у тім дві шкільні прогульки. — **Управа Музею.**

— З львівської хроніки. На площі св. Юра до господаря Володимира Мендика із Мшани приступило вечором кількох гільтаїв і користаючи з нетверезого стану цього господаря, гільтаї забрали в нього годинник та інші дрібні речі, після чого втікли. — Поліція арештувала Володимира Рудницького за те, що він ходив до Волоської церкви не молитись, але викрадати людям з кишені гроші. — На вул. Волинській під ч. 5 помер наглою смертю 26-літний Карло Шукль. — Поліція арештувала одного злодія, якого імени ще не виявила, а в його помешканні сконфісковано цілий склад краденої біжутерії, золотих годинників, брилянтів, срібні ложки і т. д. Особи, яким пропали такі речі, можуть оглянути їх в комісаріяті поліції на Казимирівській вул. ч. 30, кімната 5.

— Гостре стріляння на Замарстинові відбудеться 4, 5, 9, 11, 12, 16, 18, 19, 23 і 25. лютого. Смугу загрожену стрілами будуть стерегти військові стійки і населення мусить у власнім інтересі в ці дні оминати військову стрільницю

— Також чоловік. В Лисовичах, долинського повіту, Василь Сендога зарізав бритвою свою жінку, а потім втік невідомо куди і поліції не вдалось найти злочинця.

— Заява. У Володимирі розліплено відозву т. зв. „Обєднуючого Горожанського Виборчого Комітету“ з нагоди виборів до маґістрату. На тій відозві поміщено між іншими й моє імя та назвисько. Заявляю, що я до згаданого Комітету не належав і не належу та що мене поміщено на тій відозві без мого відома і згоди. Тому протестую на отсім місці проти такого поступування згаданого Комітету. Я від початку був і тепер є за виставленням окремої української листи до громадських виборів. Свою думку дальше піддержую. Тільки більше ідейности і віри у власні сили, а побіда української листи певна. — Володимир, дня 1. II. 1931. — **Юхим Бунда.**

— Бійка поліції з селянами на Буковині. В Радівцях на Буковині на селянськім вічу в справі дорожнечі прийшло до поважної сутички з поліцією, в якій селяни потурбували двох функціонарів поліції, а поліція пострілила одного учасника віча.

— Там, де помер Пушкін. В домі, де жив і помер від кулі найбільший російський поет Пушкін був пушкінський музей, де можна було оглядати всю домашню обстановку поета, ліжко, на якому він помер, його бібліотеку і т. д. Тепер Російська Академія Наук віддала кімнати Пушкіна на приватне помешкання для родини одного члена Академії, бо не могла оплачувати по 60 рублів податку за цей музей. Російська еміґрантська преса підняла з того приводу крик, мовляв, профанується память поета через марних 60 рублів місячно.

— Як женився Бісмарк? Князь Бюльов у своїх „Споминах“ оповідає про оригінальну женячку залізного канцлера і творця німецької держави Бісмарка. Коли Бісмарк був ще тільки учнем кадетської школи, на одній забаві побачив дівчину, в якій залюбився відразу. Не познайомившись навіть з нею, Бісмарк написав другого дня лист до родичів тієї дівчини, а в тім листі просив віддати дочку за нього заміж. Родичі дівчини подумали і відповіли бідному кадетові, що не віддадуть за нього дочки, бо він ще не має жадної посади, а крім цього має погану опінію авантюриста, Дон-Жуана і баламута, який любить що-тижня іншу дівчину. Родичі дівчини думали, що на тім скінчилось, але яке було їх здивування, коли третього дня нагло до їх дому ввійшов кадет Бісмарк, вклонився і безцеремонно поцілував їхню дочку в оба лиця й обнявши її як свою наречену, спитав: „Отже, коли наше весілля?“ Дівчині подобалась така безцеремонність кадета та його відважність та рішучість і за місяць дівчина стояла з Бісмарком перед престолом і ніколи того не жалувала, бо доля судила їй бути жінкою одного з найбільших мужів Німеччини, який рівночасно був дуже добрим мужем і батьком родини. Коли-ж вона померла, Бісмарк, цей залізний канцлер, одинокий раз в житті заплакав і був так зломаний, що цілі дні проводив у сльозах, замкнувшись у своїм кабінеті.

— Андре дель Сарто. Цього місяця минає 400 літ від смерти одного з найбільших малярів XVI. в. Андрея дель Сарто. Цей маляр був сином бідного кравця із Фльоренції, малярства вчився у Петра Козима, а в 23-ім році життя вже мав голосне імя талановитого мистця. Тоді вженився із вродливою Францескою де Феде, яку горячо любив і убезсмертив у своїх творах. Відтак дель Сарто був придворним малярем французького короля Франца І. Втративши ласку у короля, він втратив засоби до життя і тоді покинула його жінка. Маляр опинився в крайній нужді і помер у дуже молодім віці в 1531 р. від чуми

— **Місс Росія.** У Парижі, в редакції „Ілюстрованої Росії" відбулись вибори „Місс Росії" на 1931 рік. За найкращу росіянку вибрано 18-літню Леарію Шаляпін, дочку російського співака світової слави, а заступницею „місс Росії" вибрано дочку російського мистця Яковлева.

— **Найрозумніший англієць.** Один англійський часопис звернувся до своїх читачів із питанням: Котрий англієць найрозумніший? Найбільше голосів дістав Бернард Шов, на другім місці учений Олівер Лодж, потім Черчіль, Уельс, Льойд Джордж. Мекдональд не дістав ні одного голосу.

— **Ріжні вісти.** В Монтреалі в Канаді згорів костел вартости міліон долярів. — В Токіо підчас пожежі згоріло 120 домів. — В Мадриді за один тиждень померло від ґрипи 100 осіб. — В р. 1930 англійський уряд видав 36.970 фунтів стерлінґів допомоги для безробітних. — В Гамбурзі за одну добу вмерло від ґрипи 70 осіб.

Дописи.

ВОЛОДИМИР. **(Громадські вибори у Володимирі).** В половині лютого ц. р. мають відбутися у Володимирі вибори до громадської ради (маґістрату). Створено т. зв. „Обєднаний господарський виборчий комітет" нібито всіх християн. До того комітету втягнено і деяких українців. Кількох з них зорієнтувавшися, що з того нічого не вийде, заздалегідь виступило з того комітету, а якась частина брала участь у нарадах комітету аж до зложення листи. Вибраний від українців комітет до переговорів з названим Обєднаним Комітетом радив делеґованим своїм членам подати на спільну („обєднану") листу своїх кандидатів після відповідного запевнення другої сторони. А на кожний випадок приготовити свою окрему листу. Та підчас укладання листи „Обєднаним Комітетом" показалося, що наші „хитрі малороси" не тільки не відважилися зажадати якихсь запевнень для себе, але дали собі накинути кандидата, котрого український комітет не вибирав і не пропонував. Очевидно тут український комітет повинен був рішучо відкинути силоміць накинену кандидатуру, переговори зірвати та виставити свою окрему листу. Але здається деякі одиниці задалеко зайшли в своїй угодовій акції, а деякі за всяку ціну хочуть стати батьками міста і все ще радять і радять, доки їм противна сторона не покаже ще більшої дулі.

Виборець.

ТЕРЕБОВЕЛЬЩИНА. **(Непошанування греко-католицьких свят у городському суді в Будзанові).** До городського суду в Будзанові належать села, в яких мешкають в подавляючій більшости українці ґреко-католики. Ясно, що судові розправи для сторін (українців) ґреко-католиків в дні їх свят не повинні відбуватися. Та тамошний начальник суду п. Тимчинський з цим не рахується. Ось він і поназначував розправи якраз на день 14. І. 1931 р. (Новий рік) і на 19. І. 1931. (Свято Йордану) і то чомусь якраз тільки для українців. Українці гадаючи, що це можливо помилка, не прийшли на розправу, шануючи свою релігію. Очевидно, що неприявних позасуджувано на основі заочних вироків. Таке поступовання п. начальника Тимчинського викликало серед пошкодованих українців греко-католиків зовсім оправдане огірчення та невдоволення. Чи п. начальник суду не може справити собі календаря, в якім булиб зазначені і українські гр.-кат. свята? Колиб це була непоінформованість, то ще можнаб зрозуміти, але якщо за розписуванням розправи криється, не дай Боже, яка зла воля, то на такого пана начальника повинна навіть в інтересі польської держави звернути увагу вища судова влада і повинна повчити його, що тут належить шанувати свята всіх громадян держави без ріжниці обряду — як це постановляє польська конституція. Громадяни Будзанова і дооколишніх сіл звертаються отсею дорогою до Союза Українських Адвокатів, щоби він вплинув на якогось зі своїх членів, щоби поселився в Будзанові. Діло в тому, що там є кількох адвокатів жидів, які дуже добре стоять. А наш адвокат українець оминає Будзанів, хоч певно, що солідний адвокат і громадянин мав би там добрих і численних клієнтів. Жидівські адвокати будують камяниці в Будзанові, а наші найсвідоміші дооколичні села мусять іти до чужих адвокатів, бо своїх нема... Думаю, що якби в Будзанові був свій адвокат, то не булоб таких випадків непошанування греко-кат. свят, як отсе ми вгорі подали.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 3. лютого 1931 року: масло експортове пріма за кільо 4·20 зол., десерове пріма 4·10 зол.; літра молока 28–29 сот.; літра сметани 1·50 зол.; копа яєць 7·00 зол.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ:

Юлій Верн: ЧОРНА ІНДІЯ. На українську мову переклав Мирослав Капій. Львів 1930. Накладня Мих. Таранька. Стор. 192.

М. Дерлиця: В МЛАКАХ. Повість. Стор. 198. Коломия, 1930. Накладом В-ва „Ока".

Д-р Ігор Федів: ОПИС ЗЕМЛІ, наука ґеоґрафії. І. частина, з образками, Львів. Січень 1931. Видавництво „Самоосвіта". Відділ природничих наук. Ч. 13. Вид. „Громада". Ціна 40 сотиків.

ЖУРНАЛИ.

НОВА ХАТА. Львів, лютий 1931. Ч. 2. З міст: Ірина Ґурґула: Примінення прикрас народнього мистецтва; Н. Чужа: Вічная память (над свіжою урною В. О'Коннор-Вілінської. К. М.: Олена Січинська: Черговий крок, Кетрін Мензфільд: Маленька ґувернантка; В. О' Коннор-Вілінська; Олеся Кривіцька (з портретом артистки); А. Свенціцька: Французька жінка XVIII. віку; Соня Генґ; Діточі хороби; Хроніка.

ТЕХНІЧНІ ВІСТИ. Орґан УТТ. Львів, 1. січня 1931 р. Ч. 1. Зміст: проф. інж. Шовгенів: Ступні або пороги на меліораційних каналах, інж. Евген Храпливий: Українські інжиніри на шляху обєднання; Реферати; Гірництво; Гірнича ґеольоґія; Металюрґія; Хемія; Технольоґія: Землемірство; Комасація; Водне будівництво; Меліорація; Огляд; Нові закони; Хроніка.

НОВІ ШЛЯХИ, літературно-науковий мистецький і громадський місячник. Львів, 1931. Ч. 2.

НАШ ПРИЯТЕЛЬ. Ілюстрований місячник для молоді та шкільних дітей, Львів, лютий 1931. Ч. 6.

SLAVIA, casopis pro slovanskou filologii, Прага 1930. Rocnik IX, sesit 4. — У змісті статті д-ра К. Чеховича: Йосиф Добровський і українська мова. О. Дуда: Голгофта; інж. Сціборський: Соборність політики і психольоґії — засада визволення; К. Ластівка: За тридевятими горами; Вернигора Вірленко: Білі сни; В. Б. Олесенко: Зимою; Т. Чайка: Смерть вірла; С. Никорович: Тобі; Ідем до ліпшого; М. Г.: Наше село — економічна руїна; Війна проти брехні; К. Ластівка: Староукраїнський пантеон князя Володимира: Бібліографія; Всячина.

PRZEGLĄD SPOŁECZNY, styczeń 1931. Lwów. Nr. 1.

SLOVANSKY PREHLED, Praha, leden 1931. Nr. 1.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Середа, 4. лютого, година 7·30 веч. „Пташник з Тиролю".
Четвер, 5. лютого, година 7·30 веч. „Мадам Батерфляй".
Пятниця, 6. лютого, година 7·30 веч. „Пташник з Тиролю".

Театр Ріжнородностей (в Нар. Домі):

Середа, 4. лютого, години 7·30 веч. „Людина з текою".
Четвер, 5. лютого, година 7·30 веч. „Людина з текою".
Пятниця, 6. лютого, година 7·30 веч. „Людина з текою".

Малий Міський Театр:

Середа, 4. лютого, година 7·30 веч. „Пригоди Ч. А. Паліна".
Четвер, 5. лютого, година 7·30 веч. „Пригоди Ч. А. Паліна".
Пятниця, 6. лютого, година 7·30 веч. „Пригоди Ч. А. Паліна".

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: „Вітер від моря" (Ст. Жеромського).
КОЛЬОСЕЙ: „Діана" (Ольга Чехова, Шлетов). Пацьо в тарапатах.
ЛЕВ: Звукова фільма: „Світ шаліє" (Дж. Бер мор).
МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма: „Монте Карльо".
ОАЗА: „Під кровлями Парижа".
ПАЛЯС: Звукова фільма: „Жінки з минувшиною".
ПАН: „Тайна студентки". (Насолода побіди). Виступи оригінального російського циганського хору.
ПАСАЖ: „Під маскою бандита" (Гут Гібсон) і додатки.
ПРОМІНЬ: „Христина".
ФАТАМОРҐАНА: „Право чоловіка" (Білі Дов, Род ля Рок).
ХИМЕРА: „Жінка і паяц".
СТИЛЕВЕ: „Мущина з минувшиною". (Ковр. Фай).
УТІХА: „Краса життя". Ст. Жеромського).

Програма радіо.

Середа 4. II. 1931.

Варшава (1411,7) 17·45 Концерт. **Гельсінґфорс** (221,4) 17·00 Пісні для дітей. **Берлін** (419) 21·10 Оперова музика. **Рим** (441,2) 12·45 Легка музика. **Відень** (516,3) 12·00 Капеля Сільвінґа. **Будапешт** (556,5) 19·10 Мадярські мельодії. **Харків** (937,5) 16·00 Концерт для дітей. **Ленінград** (1000) 16·30 солісти. **Париж** (1724,1) 21·45 „Фавст" Берльоца.

Четвер 5. I. 1931.

Варшава (1411,7) 12·35 Шкільний концерт. **Гельсінґфорс** (221,4) 18·40 Спів. **Букарешт** (394,2) 20·30 Концерт. **Берлін** (419) 19·05 Концерт хору. **Рим** (441,2) 17·00 Концерт. **Прага** (486,2) 18·20 Німецька авдиція. **Відень** (516,3) 12·00 Капеля Бухбіндера. **Рига** (524,5) 16·00 Мандоліни і балалайки. **Харків** (937,5) 16·00 Концерт. **Москва** (1481) 10·00 Концерт.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 4-го лютого 1931.

15·00 Трансмісія з Варшави. 16·15 Трансмісія з Варшави. 20·45 Концерт музичного товариства у Львові. 22·15 Грамофонові платн. 23·00 Музика з Варшави.

Четвер, 5-го лютого 1931.

12·35 Шкільний концерт з Варшави і мадярська музика.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Ширші сходини „Союзу Українок" відбудуться в середу 4-го п. м. в годині 19-ій в домівці Товариства. На деннім порядку реферат пос. Мілени Рудницької **„Враження з Женеви".** 1426 2—2

З Українського Технічного Товариства. Повідомляється, що ширші сходини членів Українського Технічного Товариства для вшанування памяти бл. **п. інж. Віктора Лучкова, б. члена У. Т. Т. і б. ректора Української Високої Технічної Школи у Львові,** відбудуться в салі музею Наукового Товариства ім. Шевченка **в неділю дня 8. лютого ц. р. в год. 13.**

В перші роковини смерти бл. п. **Олени з Бородайкевичів Вітошинської** в дні 4. лютого; зложили в нашій адміністрації: **радник Айталь Вітошинський** на „Рідну Школу" 5 дол., на будову шпиталю ім. Митр. Андрея 3 дол., на Т-во „Укр. Інвалідів" 2 дол. та на будову Нац. Музею 2 дол.; **д-р Юрій Вітошинський** на Т-во „Просвіта" 2 дол. а на „Робітників пера" 1 дол.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів. Ринок ч. 10